

Київський університет імені Бориса Грінченка Педагогічний інститут

Реферат
з курсу “Психолого-педагогічні основи навчання грамотності”

Виконали студентки 5 курсу
Групи Пом-1-11-2.од

Єременко Ірина
Заворотна Ольга
Лабунець Юлія
Присяжнюк Маріанна
Селецька Олександра

Тема:

Сюжетно-
рольові ігри

Мета роботи

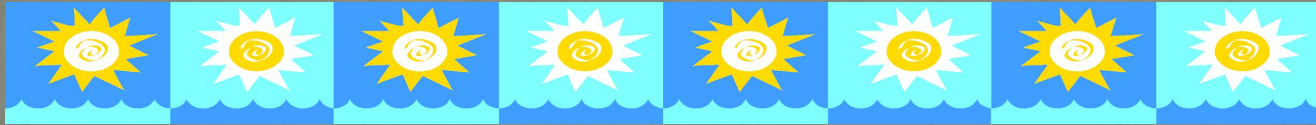
аналіз питання сюжетно-рольових ігор, їх видів,
застосуванні в розвитку дитини.

Ключові поняття

- Гра
- Роль
- Сюжет
- Правила

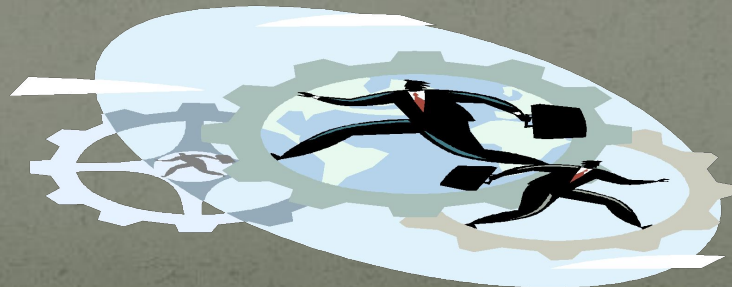

Гра

- це спонтанна, природжена, повна радості своєрідна діяльність дитини, яка відбувається не заради якої-небудь зовнішньої мети, а для власного задоволення, для елементарної дії.
- це вільна, добровільна, необмежена умовами, неповторна, з непередбаченим закінченням, з можливими змінами в процесі гри, вигадана, творча діяльність дитини.

- сюжетно-рольова гра дитини визначає формування головних новостворів цього віку, задає особистісні змісти, що спонукують до діяльності.
- Особливе значення має гра для становлення мотиваційної сфери й довільності дитини.
- Гра, у силу її особливої чутливості до сфери людських відносин, відбиває положення дитини в суспільстві й специфіку самого цього суспільства.

Безперечно, гра стала одним із найпопулярніших видів людської діяльності.

В наш час грають усі: діти, школярі, студенти, дипломовані спеціалісти.

1. Значення гри у повноцінному розвитку дитини

Структура гри

- мета, яка вказує напрям розвитку дитини (сенсорний, фізичний, соціальний, інтелектуальний, емоційний);
- ситуація гри, що включає місце, атрибути, статевий та віковий склад учасників;
- правила (або хід) гри.

- класифікацій ігор існує чимало , але практичний характер мають дві:

- за мотиваційними критеріями.

- за змістово-процесуальними критеріями.

2. Особливості ставлення учнів до сюжетно - рольових ігор

Гра

- - це діяльність дітей, у якій вони беруть на себе "дорослі" ролі й в ігрових умовах відтворюють діяльність дорослих і відносини між ними.

Через образи й дії діти вчаться виражати свої почуття й емоції. Образ програється, вивчається й запам'ятовується. Всі рольові ігри дітей (за дуже невеликим виключенням) наповнені соціальним змістом і служать коштами вживання у всю повноту людських відносин.

- На границі раннього й дошкільного дитинства виникають перші види дитячих ігор. Один з видів гри цього періоду - образно-рольова гра. У ній дитина уявляє себе ким завгодно й чим завгодно й діє відповідно до цього образу.

Образно-рольова гра є джерелом сюжетно-рольової гри, що яскраво проявляється із середини дошкільного періоду.

Ігрова дія має символічний характер.

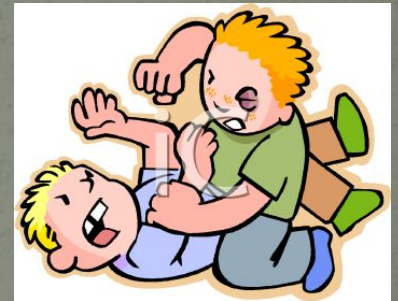

У міру дорослішання дитини, ускладнюються й сюжети їхніх рольових ігор. Так наприклад, гра в «дочці-матері» в 3-4 року може тривати 10-15 хвилин, а в 5-6 років - 50-60 хвилин.

Рольова гра в учнів підкоряється правилам, що впливають із узятої на себе ролі. Діти планують своє поведження, розкриваючи образ обраної ними ролі.

Ролі та правила тут тісно пов'язані: «якщо приймаю роль, то маю приймати і правило».

Сварки, як правило, виникають через неправильне рольове поведження в ігровій ситуації й закінчуються або припиненням гри, або вигнанням «неправильного» гравця з ігрової ситуації.

3. Психологічні характеристики сюжетно- рольових ігор.

Структурні компоненти:

- Сюжет
- Ігрова ситуація
- Роль
- Ігрові дії
- Правила.

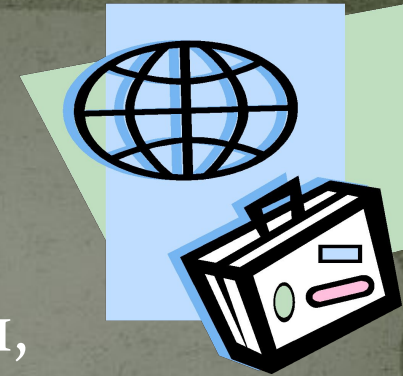
Рольова гра сприяє

- розвитку довільного поведіння, довільної уваги й пам'яті
- розвитку розумових здібностей дитини
- має вирішальне значення для розвитку уваги
- психічному розвитку дитини (у грі відбувається істотна перебудова поведінки дитини - вона стає довільною)
- розвитку наочно-образного мислення
- Розвитку мовлення

Гра й діяльність

Продуктивні види діяльності (малювання, конструювання) спочатку тісно злиті із грою.

Усередині гри починає складатися й навчальна діяльність.

Гра має значення для формування дружного дитячого колективу, і для формування самостійності, і для формування позитивного відношення до праці, і для виправлення деяких відхилень у поведженні окремих дітей, і ще для багато чого іншого.

4. Значення сюжетно-рольових ігор в соціальному вихованні ДИТИНИ

Щоб ефективно використати сюжетно-рольову гру, необхідно:

- попереднє знайомство з об'єктом гри.
- чим менші діти, тим більш наочною повинна бути гра, (потрібні квітки для касира, шаблі для козаків і т.д.)
- найкраще коли такі ігри відбуваються у стані емоційного напруження гравців, коли існують конфліктні ситуації в сюжеті, протиставлення учасників і необхідність самостійно приймати рішення;

- розподіляючи ролі, необхідно врахувати особливості дітей, даючи одним можливість зміцнити свій авторитет, проявити себе, іншим – зблизитись, потоваришувати, третім – стати більш організованим, розкутим тощо.

- допомогти дитині “увійти” в роль.

(Чого він хоче досягти в житті?

Що цінує в інших? Яких друзів має?)

- вибір сюжету гри повинен відповідати запитам та інтересам дітей, які самі можуть запропонувати такі сюжети, основні ролі і ситуації;
- в сюжеті повинна бути закладена певна ідея, яка б виконувала функції регулятора поведінки;
- виховний ефект сюжетно-рольових ігор все ж досягається не стільки сюжетом, скільки тими взаємовідносинами, які виникають у грі.

Цікавий факт

В одному з досліджень Д.Б.Ельконіна пропонувалася гра “у самих себе”, у кого-небудь із добре відомих товаришів і в кого-небудь із дорослих (маму або виховательку). Діти всіх віків відмовилися грати “у самих себе”. Молодші діти не могли або мотивувати свої відмови, у той час як старші прямо вказували: “Так не грають, це не гра” . Цим діти показували, що без ролі, тобто без відтворення дій якоїсь іншої людини, не може бути гри. Тобто, роль для дитини була тим легше, чим більше очевидними були для нього поведження зображуваного персонажа й відмінності від його власного. Тому всі діти охоче грали в дорослі.

Висновки

Оптимізація способів використання ігрової діяльності у початковій школі:

- весь урок будується як сюжетно-рольова гра (наприклад, деякі уроки навчання грамоти, що мають на меті ознайомити дітей з новими звуком і літерою; уроки-мандрівки; уроки ознайомлення з навколишнім, розвитку мовлення тощо)
- під час уроку як його структурний елемент;
- під час уроку кілька разів створюються ігрові ситуації (за допомогою казкового персонажа, іграшки, незвичного способу постановки завдання, елементів змагальності тощо).

Існують обмеження для проведення дидактичних ігор:

1. Не варто організовувати навчальну гру, якщо учні недостатньо знають тему.
2. Недоцільно впроваджувати ігри на заліках та іспитах, якщо вони невикористовувались у процесі навчання.
3. Не слід застосовувати ігри з тих предметів і програмних тем, де вони не можуть дати позитивного ефекту.

В.О.Сухомлинський зазначав

- “Без гри немає і не може бути повноцінного розумового розвитку. Гра – це величезне світле вікно, через яке в духовний світ дитини вливається живильний потік уявлень, понять. Гра – це іскра, що запалює вогонь допитливості і бажання знати більше”.

